

COLUMN – Zaterdag Live, 29 februari 2020 – Columnist: Ingrid Gyömörei

Ik kom er niet van los....

Dat stadsdeel, waar ik in mijn Haagse leven nooit gewoond heb. Maar waar ik jaren strijd heb gevoerd. Waar ik honderden folders heb weggelopen. Liters koffie en thee heb weg geslemt. Tientallen bijzondere mensen heb mogen ontmoeten. Waar ik als een leeuw gevechten heb tegen sloop van betaalbare huizen. Gezorgd heb, dat sámen met bewoners, het jarenlang braakliggende terrein, omgetoverd werd tot een buurtbloementuin. Waar, die door mij in gang gezette motie zonder credits 'ongevraagd overgenomen' werd. Gelukkig hebben we de foto's nog! Die wijk, waar je 'in gelul niet kon wonen!'. Waar ik herhaaldelijk de degens heb gekruist met wethouders en populistten. Verkiezingsdebatten heb gevoerd op het scherpst van de snede. Zo ontzettend vaak gelijk heb gekregen, in diezelfde debatten. Omdat voor die ander, meelullen nu eenmaal minder schade bracht dan vasthouden aan het eerder ingenomen standpunt. Die wijk, waar ik kind aan huis was. Avonden lang, heb mogen toeven. Bij de stoere mannen en vrouwen van de wijkverenigingen. Waarin ik in iedere flat altijd wel iemand kende. Maar waar ik iedere keer weer verdwaalde. Waarvan ik ieder voorgenomen besluit kon dromen. Waar ik respect heb gegeven en gekregen. Waar ik overwinningen heb behaald. Die wijk waar ik nooit woonde, maar zo ontzettend thuis was. Ik kom er niet van los....

Met opgeheven hoofd vertrokken. Het stokje dat niet over te dragen bleek. Die wijk ineens te groot, voor 'hem' , in *mijn* schoenen. Hij heeft wat gemist. En ik mag dat zeggen! Daar sta ik nog steeds achter...Ik kwam er niet van los....

November 2019. Met de bus langs Leyenburg en Leyweg, langs Meppelweg, Zweloostraat en de Stede, via Vrederustlaan naar De Dreef. Praten met Joop van Discus. Ouderwetse discussie, respect, niks meelullen. "Zou je een column willen schrijven en voorlezen? "Thuiskomen..."

Begin februari. Column over duurzame straten. Ik kom uit op de 'Proeftuin Erasmusgaarde'. De beloofde politicus was er niet, die dag. Wel een bevlogen bewoner. Met zorgen. Maar ook met plannen, grote plannen. Ik zou zeggen, luister die uitzending nog eens terug. Ik sta nog steeds achter die column. Ik kom er niet van los....

Eind februari 2020. Voorbereiding van mijn column. Met de muis langs Bouwlust, Moerwijk, Morgenstond en Vrederust. Wat herken ik? Hoe enorm is het? Meer dan zestigduizend mensen. Die muis vindt veel van hetzelfde:

1. Vrederust: De wijk is volop in ontwikkeling. Woningen die niet meer aan de hedendaagse eisen voldeden zijn gesloopt en hebben plaatsgemaakt voor *nieuwbouwwoningen*, zowel koop, huur, appartementen als eengezinswoningen.
2. Als u al een tijdje niet meer in Morgenstond bent geweest herkent u de wijk niet meer terug. Zo hebben veel oude portiekwoningen plaats gemaakt voor moderne *nieuwbouwwoningen*, zowel appartementen als eengezinswoningen, huur en koop.

3. Moerwijk: De wijk is volop in ontwikkeling. Woningen die niet meer aan de hedendaagse eisen voldoen worden gesloopt en er komen *nieuwbouwwoningen*, zowel koop, huur, appartementen als eengezinswoningen voor terug. Het creëren van een prettige, groene, veelzijdige wijk staat hierbij centraal. Natuurlijk blijven de vele huizen met mooie oude details behouden.
4. Bouwlust: Het gebied rond De Rade, Hertenrade, Berenrade en Wolvenrade is de afgelopen jaren flink opgeknapt. Zo zijn er woningen die niet meer up-to-date waren gesloopt en zijn er vele *nieuwbouwwoningen* voor in de plek gekomen. Maar er wordt ook behouden wat goed is. Zo wordt er bijvoorbeeld geïnvesteerd in het opknappen van woningen en de woonomgeving.

Wie grootschalig sloopt, vernietigt geschiedenis.

Niet voor niets vind ik in de informatie, die dateert uit 2012, de vele zogenaamde dode linken.

- Beschermd stadsgezichten
- Plancontour bestemmingsplan Vrederust
- Geschiedenis van Bouwlust en Morgenstond
- Den Haag op de kaart: Bouwlust.

Dode linken, dingen die niet meer werken. Ik verzucht het vaker, maar ach...die politiek. Geen natuurramp, we doen het zelf. Ik kom er niet van los...

"Stadsplanner Willem Dudok ging in zijn structuurplan voor Groot 's-Gravenhage uit 1949/1950 uit van vier woonwijken: Morgenstond, Bouwlust, Berestein en Vrederust, deze wijken kwamen ten westen van Morgenstond. De provincie vond de opzet te groot en wilde meer groen tussen het Westland en de geplande woonwijken. **Daarop werd het plan voor Berestein gehalveerd en kwam de Lozerlaan minder westelijk te liggen.** De Beresteinlaan werd niet doorgetrokken tot Loosduinen maar stopte bij de Meppelweg. **Hiermee verviel Dudoks opzet van vier ongeveer even grote buurten met de Hengelolaan/Beresteinlaan als hart. Het resterende deel van Berestein werd bij Bouwlust gevoegd¹.**

Volgens de plannen van Dudok zou **De Uithof een wijk worden** net als Bouwlust en Morgenstond. **De bouw is echter nooit gerealiseerd.** Aan de Lozerlaan werden in 1970 vier flatgebouwen van zestien verdiepingen gebouwd. In het nieuwe bestemmingsplan voor de Uithof van 1972 werd de Uithof voor ongeveer driekwart ingericht als wandel-, sport- en

¹ Het uitgewerkte ontwerp voor Bouwlust is van F. van der Sluys uit 1952; het is gebaseerd op een rechthoek waarbij verkeerswegen de wijk in negen buurten verdeelt.

recreatiegebied.

Wervende tekst uit 2012: Morgenstond is een ruim opgezette wijk met brede lanen, groene singels en ruimte om te sporten en te wandelen. Vanuit de wijk bent u zo *in het prachtige stadspark Zuiderpark*, waar u kunt skaten, sporten, fietsen of genieten van de zon aan de waterkant. Daarnaast vindt u hier een kinderboerderij, zwembad en bowlingbaan.

Het laat mij niet los...

Kan iemand mij uitleggen wat er is misgegaan met de naoorlogse wijk van hoop? Hoe kan een wijk zo in de versukkeling raken, wanneer deze prachtig is gelegen tussen De Uithof en het Zuiderpark? Komt dat door wat mensen zijn gaan noemen 'de politiek'?

De wijk van de hoop heeft sinds 2008, een bouwcrisis, krachtwijkenbeleid en wanbeleid door Vestia over zich heen gehad. Tijdens die algemene beschouwing sprak ik over een deken van ongedekte cheques voor grote plannen. Er zouden in Zuidwest maar liefst 8000 woningen gesloopt worden. De oude bewoners waren inmiddels slooprijp gemaakt. Dure masterplannen slokten centen. Maar geen revitalisering van de wijk van hoop. Niets inlossen van eerdere gedane beloften. Ik vroeg te investeren in mensen niet in stenen.

Op 5 juli 2012 deelde Vestia mee te stoppen met de ontwikkeling van de sportcampus Zuiderpark. Moet een woningcorporatie niet gewoon huizen bouwen en deze onderhouden? Is het niet vanwege Vestia, dat de WOM is opgericht? Om nog iets te kunnen ontwikkelen? Is het niet nog steeds Vestia die voorbij het slop zit, waardoor Moerwijk steeds verder wordt vergeten? Heeft de huidige raad nog wel voeling, met deze erfenis van Norder? Ik raak er niet van los...

Twee dagen terug, lees ik : Miljoenen nodig voor Den Haag Zuidwest: het moet weer de wijk van de hoop worden. Om de problemen het hoofd te bieden zijn honderden miljoenen van het rijk nodig. "Wij hebben als Den Haag de eerste stappen gezet om de problemen op te lossen, nu moet het rijk over de brug komen" vindt de wethouder.

"Stadsdeel Escamp kampt met veel problemen: de armoede is groot, de werkloosheid hoog, veel mensen hebben schulden en het stadsdeel is het *minst actieve* van allemaal".

Om de problemen aan te pakken, opent de gemeente vier sportieve buurthuizen in de wijken Morgenstond, Moerwijk, Bouwlust en Vrederust. Het sportieve buurthuis is een open plek waar bewoners kunnen komen sporten. Er worden beweeglessen gegeven en er gaat geprobeerd worden om mensen actief naar het buurthuis te halen. "Daar gaan wij ons best voor doen maar uiteindelijk moeten de mensen uiteraard wel zelf willen".

We spreken van februari 2020

In december 2019 was nog de belofte: "In Escamp is sprake van armoede, achterstallig onderhoud van woningen en zijn er problemen achter de voordeur, er is veel eenzaamheid. Daar willen wij als stadsbestuur wat aan gaan doen".

Volgens Irma Bolhuis, van Mooi Escamp, thuis in de wijk, moet het nieuwe Haagse college als éérste de slechte staat van de woningen aanpakken. "Doordat mensen een laag inkomen hebben zijn zij zelf niet in staat om de woningen te verbeteren. Het College moet daar snel mee aan de slag".

Zet de wijk in haar kracht. Ondersteun de bewoners door naar hen te luisteren.

In die wijk, wethouder, kunt U ook respect krijgen en overwinningen behalen. Door jaren strijd te voeren. Samen met bewoners. Waarbij u ieder voorgenomen besluit moet kunnen dromen. Waar u liters thee en koffie zult drinken. Waar u zult moeten vechten voor onderhoud van betaalbare woningen. Waar u armoede en eenzaamheid als eerste zult moeten gaan bestrijden. Waar ze inmiddels genoeg hebben van die lege portemonnee en loze beloften. En waar in gelul nog steeds niet gewoond kan worden.

Zaterdag Live, elke zaterdag live van 11.00 – 13.00 uur op Den Haag TV
Escampjournaal, elke zondagavond vanaf 19.00 tot 04.00 uur in carrousel op Den Haag TV
(kanalen van de diverse providers te vinden op www.rtvdiscus.nl)

Studio: De Dreef 247 - Den Haag
Tel: 070 - 380 44 01 / 06 - 508 62 26 6